

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БУА-2021/8/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Булган аймаг 2021 он	Тэргүүлэх аудитор: Д.Анхбаяр Утас: 70342580 Цахим хаяг: Anhbayard@audit.gov.mn
	Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 70342716 Цахим хаяг: Enhtsoodolj@audit.gov.mn
	Ахлах аудитор: П.Содном Утас: 70342495 Цахим хаяг: Sodnomp@audit.gov.mn
	Аудитор: А.Сувдаа Утас: 70342495 Цахим хаяг: Suvdaaa@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	9
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	11
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан.....	14
• Аудитын тайлан.....	16
3.1. Ерөнхий зүйл	16
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	16
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	16
3.4 Материаллаг байдал.....	17
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт.....	17
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө.....	17
3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	17
3.5.3 Авлага	17
3.5.4 Урьдчилгаа.....	18
3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт.....	18
3.5.6 Бараа материал	18
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө	19
3.5.8 Өр төлбөр.....	20
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо	21
3.5.10 Орлогын данс	22
3.5.11 Зардлын данс.....	23
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	24
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	25
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга	26
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	26
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	27
4. Менежментийн захидал.....	27
4.1 Балансын данстай холбоотой асуудал	27
4.3 Хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал	28
4.4 Дотоод хяналттай холбоотой асуудал.....	28
4.5 Хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал	28
5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт.....	30

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ТӨҮГ	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар
ОНӨГ	Орон нутгийн өмчит газар
СӨБ	Сургуулийн өмнөх боловсрол
ОНЕО	Орон нутгийн ерөнхий орлого
ЗДНХ	Засаг даргын нөөц хөрөнгө
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
БХС	Байгаль хамгаалах сан
ДЦГ	Дархан цаазат газар

**БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН
ГАЗАР**

63082 Булган аймаг, Булган сум, Жаргалант баг,
Утас: 7034-2580, Факс: 7034-2580

2021.03.25 № 142

Танай _____-ны № _____ т

БУЛГАН АЙМГИЙН СЭЛЭНГЭ
СУМЫН ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН
ЗАХИРАГЧ Б.УУГАНБАЯР ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгадагч этгээдээс хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг агуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

006029292

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.АНХБАЯР

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	761283003.30	696654237.77
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ		
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	90941165.70	164711327.94
3121	Төгрөг	90941165.70	164711327.94
31211	Төрийн сангийн харилцах	90839169.70	164711327.94
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	101996.00	0.00
33	АВЛАГА	260657996.08	245643731.86
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2881897.10	301053.88
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	25991899.00	23746339.00
33402	Татвар, НДШ – ийн авлага /ТӨҮГ/	436329.98	1499.98
335	Бусад авлага	231347870.00	221594839.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	13832354.00	28832354.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	217515516.00	192762485.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	409683841.52	286299177.97
351	Түүхий эд материал	21498601.36	12280042.40
35110	Тусгай зориулалттай материал	0.00	3934000.00
35130	Эм боох материал	21498601.36	8346042.40
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	6526538.62	0.00
354	Хангамжийн материал	366877101.54	260580135.57
35420	Аж ахуйн материал	48610109.00	52383285.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2439900.00	2760000.00
35460	Хүнсний материал	24898938.60	25445914.00
35470	Бусад хангамжийн материал	290928153.94	179990936.57
35600	Мал амьтад	14781600.00	13439000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3127685264.28	4223031479.55
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3127685264.28	4223031479.55
392	Биет хөрөнгө	3019567264.28	4098429479.55
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2365809204.05	3201170642.05
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-101401708.80	-190370973.26
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	611488246.00	737488246.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-367997343.48	-376023101.04
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	807563533.63	803939312.93
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-586199037.53	-443587136.49
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	181305366.49	178087908.51
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-97643224.97	-75316355.86
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	405594806.00	477105090.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-232860197.39	-229569352.29
39217	Ном	33907620.28	15505199.00
393	Биет бус хөрөнгө	108118000.00	124602000.00
39301	Програм хангамж	1737798.00	4437798.00

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1737798.00	-1737798.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	108118000.00	121902000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3888968267.58	4919685717.32
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	25384727.57	289170.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	25384727.57	289170.00
413	Өглөг	25384727.57	289170.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	5946910.00	0.00
4136	Бусад өглөг	19437817.57	289170.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	18623757.57	0.00
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	44960.00	289170.00
41366	Дансны өглөг /ТӨҮГ/	769100.00	0.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3863583540.01	4919396547.32
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3863583540.01	4919396547.32
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1777572611.83	1786376611.83
51101	Өмч: - төрийн	1586832611.83	1595636611.83
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	190740000.00	190740000.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-106175158.85	942866848.46
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-33407797.67	-98602609.84
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-72767361.18	1041469458.30
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2192186087.03	2190153087.03
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3888968267.58	4919685717.32

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,500,089,661.89	5,539,938,368.94
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	154,365,965.50	398,175,065.70
Орлогын албан татвар	60,403,397.59	69,126,010.54
Хувь хүний орлогын албан татвар	60,403,397.59	67,365,674.54
Үйл ажиллагааны орлого	8,644,689.07	13,155,028.00
Хөрөнгийн орлого	13,707,042.29	18,508,988.06
Шууд бус орлого	38,051,666.23	35,701,658.48
Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	-	1,760,336.00
Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч иргэний орлогын албан татвар	-	1,760,336.00
Хөрөнгийн албан татвар	2,608,494.00	2,798,000.00
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	-	70,000.00
Бууны албан татвар	2,608,494.00	2,728,000.00
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	91,354,073.91	326,251,055.16
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	7,603,332.91	254,195,360.66
Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,487,440.00	4,860,920.00
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	-	363,000.00
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	3,879,892.91	5,544,160.66

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Ашигт малтмалаас бусад байгалийн баялаг ашиглахад олгох эрхийн зөвшөөрлийн хураамж	1,236,000.00	243,427,280.00
Газрын төлбөр	-	5,965,747.00
Газрын төлбөр	-	5,965,747.00
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	83,750,741.00	66,089,947.50
Ойн нөөц ашигласны төлбөр	52,832,021.00	64,174,947.50
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,346,000.00	895,000.00
Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	29,572,720.00	1,020,000.00
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,051,841,572.39	3,321,000,749.24
Нийтлэг татварын бус орлого	219,194,572.39	1,155,529,049.24
Хүүгийн орлого	44,228,453.00	64,104,748.54
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	156,546,819.39	72,143,959.50
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	129,242,165.00	54,460,928.00
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	27,304,654.39	17,683,031.50
Бусад орлого	3,712,500.00	19,000.00
Борлуулалтын орлого (цэвэр) /ТӨҮГ/	10,597,300.00	16,179,500.00
Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	(10,890,500.00)	(10,769,641.24)
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого /Үндсэн хөрөнгө/	15,000,000.00	983,346,905.00
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого /Бараа материал/		30,504,577.44
Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	1,832,647,000.00	2,165,471,700.00
Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	1,832,647,000.00	2,165,471,700.00
ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,293,882,124.00	1,820,762,554.00
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	255,779,680.00	342,081,618.00
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	5,000,000.00	-
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	83,603,900.00	43,782,000.00
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	12,098,780.00	18,345,286.00
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	155,077,000.00	279,954,332.00
Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,022,304,554.00	1,444,540,676.00
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	637,826,674.00	1,040,823,765.00
Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	980.00	-
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	268,608,000.00	326,937,400.00
Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	115,868,900.00	76,779,511.00
Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	15,797,890.00	34,140,260.00
Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	15,797,890.00	34,140,260.00
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,523,396,721.19	4,373,771,169.13
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,523,396,721.19	4,373,771,169.13
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,964,131,577.19	3,238,884,424.53
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,670,414,622.70	1,941,527,772.30
Үндсэн цалин	1,177,311,522.70	1,355,856,651.30
Нэмэгдэл	257,740,800.00	363,571,374.00
Урамшуулал	193,719,600.00	179,748,047.00
Гэрээт ажлын хөлс	41,642,700.00	42,351,700.00
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	210,250,566.50	242,236,300.52
Тэтгэврийн даатгал	144,285,595.50	165,883,371.67
Тэтгэмжийн даатгал	16,507,435.00	19,247,315.55
ҮОМШӨ-ний даатгал	13,206,464.00	15,433,328.64
Ажилгүйдлийн даатгал	3,301,566.00	3,729,680.30
Эрүүл мэндийн даатгал	32,949,506.00	37,942,604.36
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	179,693,132.00	193,290,848.00
Гэрэл, цахилгаан	35,487,232.00	40,553,317.00

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Түлш, халаалт	141,482,200.00	149,713,831.00
Цэвэр, бохир ус	2,723,700.00	3,023,700.00
Хангамж, бараа материалын зардал	63,763,817.00	95,776,278.42
Бичиг хэрэг	5,723,610.00	5,317,800.00
Тээвэр, шатахуун	42,833,210.00	38,656,060.00
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,054,590.00	4,527,085.00
Ном, хэвлэл	433,600.00	403,300.00
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,766,500.00	3,047,644.00
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	40,000.00	874,200.00
Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	7,912,307.00	1,158,080.00
Бараа материал акталсны зардал	-	41,792,109.42
Нормативт зардал	149,743,605.73	118,618,660.95
Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	29,483,600.83	44,267,028.35
Хоол, хүнс	114,477,604.90	71,791,032.60
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,782,400.00	2,560,600.00
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,058,280.00	15,425,600.00
Багаж, техник, хэрэгсэл	18,000.00	140,000.00
Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	50,000.00	803,500.00
Урсгал засвар	10,990,280.00	14,482,100.00
Томилолт, зочны зардал	15,335,500.00	4,710,300.00
Дотоод албан томилолт	15,335,500.00	4,710,300.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	40,187,184.00	68,238,201.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	38,485,585.00	65,170,301.00
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	252,000.00	1,962,000.00
Даатгалын үйлчилгээ	514,170.00	418,800.00
Тээврийн хэрэгслийн татвар	508,717.00	402,800.00
Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	281,212.00	215,300.00
Газрын төлбөр	109,500.00	69,000.00
Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	36,000.00	-
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	623,684,869.26	559,060,463.34
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	366,263,240.00	339,206,454.00
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	18,555,930.00	10,097,920.00
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	238,865,699.26	209,756,089.34
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	559,265,144.00	1,134,886,744.60
Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	113,768,900.00	169,152,611.00
Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	113,768,900.00	169,152,611.00
Бусад урсгал шилжүүлэг	25,450,300.00	39,813,660.00
Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,921,500.00	12,270,560.00
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	21,041,100.00
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,528,800.00	6,502,000.00
Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	420,021,122.00	798,592,520.00
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	420,016,674.00	792,128,065.00
Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,448.00	2,701,855.00
Хөрөнгийн	-	3,762,600.00
Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	24,822.00	127,327,953.60
Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,822.00	127,327,953.60
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(23,307,059.30)	1,166,167,199.81
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	49,460,301.88	124,697,741.51
Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	33,821,301.88	20,712,841.51
Хөрөнгө оруулалтын гарз	15,639,000.00	298,000.00
Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	-	103,686,900.00
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(49,460,301.88)	(124,697,741.51)
НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(72,767,361.18)	1,041,469,458.30

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Төгрөгөөр/ Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
11	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	3496316344.50	4601172087.24
110	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	154365965.50	398175065.70
1100	Орлогын албан татвар	60403397.59	69126010.54
11000	Хувь хүний орлогын албан татвар	60403397.59	67365674.54
110002	Үйл ажиллагааны орлого	8644689.07	13155028.00
110003	Хөрөнгийн орлого	13707042.29	18508988.06
110008	Шууд бус орлого	38051666.23	35701658.48
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	0.00	1760336.00
110201	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч иргэний орлогын албан татвар		1760336.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	2608494.00	2798000.00
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар		70000.00
113002	Бууны албан татвар	2608494.00	2728000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	91354073.91	326251055.16
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	7603332.91	254195360.66
118001	Улсын тэмдэгийн хураамж	2487440.00	4860920.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр		363000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	3879892.91	5544160.66
118010	Ашигт малтмалаас бусад байгалийн баялаг ашиглахад олгох эрхийн зөвшөөрлийн хураамж	1236000.00	243427280.00
1181	Газрын төлбөр	0.00	5965747.00
118101	Газрын төлбөр		5965747.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	83750741.00	66089947.50
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	52832021.00	64174947.50
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1346000.00	895000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	29572720.00	1020000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	218425255.00	216762767.54
120	Нийтлэг татварын бус орлого	218425255.00	216762767.54
120002	Хүүгийн орлого	44228453.00	64104748.54
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	163599502.00	136459519.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	163046402.00	136459519.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	553100.00	
120009	Бусад орлого		19000.00
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	10597300.00	16179500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3123525124.00	3986234254.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1832647000.00	2165471700.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1832647000.00	2165471700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	252775680.00	342081618.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	5000000.00	
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	83603900.00	43782000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	12098780.00	18345286.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	152073000.00	279954332.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1022304554.00	1444540676.00

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	637826674.00	1040823765.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	980.00	
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	268608000.00	326937400.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	115868900.00	76779511.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих		
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	15797890.00	34140260.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	3339301467.64	4165484125.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3339301467.64	4165484125.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2778058823.64	3032404040.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1674867979.00	1945335981.00
210101	Үндсэн цалин	1178005959.00	1346093055.00
210102	Нэмэгдэл	257740800.00	373428680.00
210104	Урамшуулал	193719600.00	179748047.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	41642700.00	41721200.00
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	3758920.00	4344999.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		
210201	Тэтгэврийн даатгал	211874051.00	244263387.40
210202	Тэтгэмжийн даатгал	144476600.00	167867622.84
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	16507435.00	19290151.26
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	13206464.00	15433328.64
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3301566.00	3771295.30
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	32949506.00	37900989.36
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1432480.00	
210301	Гэрэл, цахилгаан	183215775.00	196809611.00
210302	Түлш, халаалт	35487232.00	40553317.00
210303	Цэвэр, бохир ус	144754700.00	152179931.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	2723700.00	3023700.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	250143.00	1052663.00
210401	Бичиг хэрэг	69467430.00	61700655.00
210402	Тээвэр, шатахуун	5674410.00	5317800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	41842080.00	35663870.00
210404	Ном, хэвлэл	4058590.00	4527085.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	433600.00	403300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2766500.00	8122400.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/	11795290.00	7666200.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	2535160.00	
2105	Нормативт зардал	361800.00	
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	220322878.00	117633452.00
210502	Хоол, хүнс	83967400.00	32127264.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	124835578.00	70768188.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11519900.00	14738000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	11433700.00	15382300.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1738000.00	750200.00
210604	Урсгал засвар	90000.00	150000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9605700.00	14482100.00
210702	Дотоод албан томилолт	15322800.00	4710300.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15322800.00	4710300.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	65412923.40	78901849.24
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	60739225.00	64974248.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	478000.00	1962000.00
		514170.00	418800.00

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	508717.00	402800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	281212.00	215300.00
210807	Газрын төлбөр	109500.00	69000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	36000.00	
210815	Хүүний төлбөрт төлсөн /ТӨҮГ/	2000000.00	769100.00
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	238800.00	44960.00
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	507299.40	1004564.124
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	326141287.24	367666504.76
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	299068187.24	341768584.76
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	27073100.00	25897920.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	561242644.00	1133080084.60
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	113768900.00	169152611.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	113768900.00	169152611.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	27427800.00	38007000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22125000.00	11825900.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		21041100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5302800.00	5140000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	420021122.00	873382938.60
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	420016674.00	792128065.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4448.00	77492273.60
213404	Хөрөнгийн		3762600.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	24822.00	52537535.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24822.00	52537535.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	157014876.86	435687962.24
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	78577800.00	306917800.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	78577800.00	306917800.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	78577800.00	306917800.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	78577800.00	306917800.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-78577800.00	-306917800.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	83314300.00	55000000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	83314300.00	55000000.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-83314300.00	-55000000.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-4877223.14	73770162.24
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	95818388.84	90941165.70
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	90941165.70	164711327.94

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	/ төгрөгөөр /	
					Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл					0.00

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,777,572,611.83	2,192,186,087.03	-33,407,797.67		3,936,350,901.19
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,777,572,611.83	2,192,186,087.03	-33,407,797.67	0.00	3,936,350,901.19
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт					0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт					0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн			-72,767,361.18		-72,767,361.18
C08	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,777,572,611.83	2,192,186,087.03	-106,175,158.85	0.00	3,863,583,540.01
D01	2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,777,572,611.83	2,192,186,087.03	-106,175,158.85	0.00	3,863,583,540.01
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,777,572,611.83	2,192,186,087.03	-106,175,158.85	0.00	3,863,583,540.01
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт					0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	13,784,000.00				13,784,000.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-4,980,000.00	-2,033,000.00	7,572,549.01		559,549.01
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			1,041,469,458.30		1,041,469,458.30
D09	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,786,376,611.83	2,190,153,087.03	942,866,848.46	0.00	4,919,396,547.32

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	/ төгрөгөөр / Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3493213300.00	3246880937.40
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3184115300.00	3007782937.40
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2956847000.00	2801813326.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1967613400.00	1940018982.00
210101	Үндсэн цалин	1349304800.00	1346093055.00
210102	Нэмэгдэл	395776500.00	373428680.00
210104	Урамшуулал	180810900.00	178776047.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	41721200.00	41721200.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	262221300.00	244263387.40
210201	Тэтгэврийн даатгал	182512800.00	167867622.84
210202	Тэтгэмжийн даатгал	19927100.00	19290151.26
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	15941700.00	15433328.64
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3985400.00	3771295.30
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	39854300.00	37900989.36
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	196296500.00	195756948.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	36979200.00	40553317.00
210302	Түлш, халаалт	156293600.00	152179931.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3023700.00	3023700.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	112315600.00	110833455.00
210401	Бичиг хэрэг	5317800.00	5317800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	33548700.00	32066670.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4527100.00	4527085.00

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210404	Ном, хэвлэл	403300.00	403300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8122500.00	8122400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	60396200.00	60396200.00
2105	Нормативт зардал	180149500.00	103940952.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	19489100.00	18434764.00
210502	Хоол, хүнс	145922400.00	70768188.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	14738000.00	14738000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	25352100.00	25352100.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	12750000.00	12750000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	150000.00	150000.00
210604	Урсгал засвар	12452100.00	12452100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4620400.00	4710300.00
210702	Дотоод албан томилолт	4620400.00	4710300.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	60499200.00	56914502.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	54731300.00	51146602.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1962000.00	1962000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	418800.00	418800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	402800.00	402800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	215300.00	215300.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2700000.00	2700000.00
210807	Газрын төлбөр	69000.00	69000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	147779000.00	120022700.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	122000000.00	94124780.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	25779000.00	25897920.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	227268300.00	205969611.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	178914400.00	169152611.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	178914400.00	169152611.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	48353900.00	36817000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	23362800.00	11825900.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21041100.00	21041100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3950000.00	3950000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	184098000.0	184098000.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	184098000.0	184098000.0
222001	Тоног төхөөрөмж	184098000.00	184098000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	125000000.00	55000000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	125000000.00	55000000.00
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3493213300.00	3323644946.40
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2165471700.00	2038143746.40
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2165471700.00	2038143746.40
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1119031800.00	1114901421.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1032490500.00	1038121910.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	86541300.00	76779511.00
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	37982000.00	34140260.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	37982000.00	34140260.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	170727800.00	136459519.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	124578900.00	136459519.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	46148900.00	

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		36149022.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		112913031.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО		
610001	Төсвийн байгууллага	6.00	6.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО		
620001	Удирдах ажилтан	169.00	169.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	13.00	13.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	95.00	96.00
620004	Гэрээт ажилтан	36.00	35.00
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)		
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	753.00	753.00
630001	Төрийн өмчит ЕБС	433.00	433.00
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА		
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	320.00	320.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ		
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	169.0	169.0
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	10.00	10.00
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	58.00	58.00
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	5.00	5.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	18.00	18.00
650010	Гэрээт ажилтан	70.00	70.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	2.00	2.00
		6.00	6.00

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл / төгрөгөөр /
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	338319018.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	310319018.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	309129018.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0.00	972000.00
210104	Урамшуулал		972000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	0.00	4097200.00
210402	Тээвэр, шатахуун		3597200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		500000.00
2105	Нормативт зардал	0.00	13692500.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		13692500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.00	2030000.00
210604	Урсгал засвар		2030000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	13827646.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		13827646.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	274509672.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		274509672.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00	1190000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00	1190000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		1190000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	3762600.00

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		3762600.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	28000000.00
222001	Тоног төхөөрөмж	0.00	28000000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.00	342081618.00
	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	342081618.00
131103	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		43782000.00
131104	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		18345286.00
131105			279954332.00

↓ Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Сэлэнгэ сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Б.Ууганбаяр танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 09-өөс 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны хооронд гүйцэтгэж, Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Тэргүүлэх аудитор Д.Анхбаяр хоёр дахь шатны, аудитын менежер Ж.Энхцоодол, ахлах аудитор П.Содном нар анхан шатны хяналтыг тус тус хэрэгжүүлэн, аудитор А.Сувдаа хариуцан гүйцэтгэв.

Сэлэнгэ сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 1/53 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Сэлэнгэ сумын Засаг даргын 2020 оны үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Төр засгийн бодлого шийдвэрийг сурталчлах, таниулах замаар төрийн үйлчилгээг жигд шуурхай хүргэх, төр нийгмийн ажилд иргэдийг өргөнөөр оролцуулах, тэдний үйл ажиллагааг идэвхжүүлэхэд оршино” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- ✓ Иргэн төвтэй төрийн үйлчилгээний жил
- ✓ Сайн үйлчлүүлэгчийн жил
- ✓ 3"А" буюу Архигүй, авлигагүй, аргацаахгүй
- ✓ 3"Х" буюу Хурдтай, хариуцлагатай, хяналттай
- ✓ 5"Э" буюу Хүнээ, малаа, ойгоо, орчноо, хөрсөө эрүүлжүүлэх

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Сэлэнгэ сумын Засаг дарга нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Тайланд 2020 онд санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нийт зардлын 4498.5 сая төгрөгийн 2 хувь буюу 89.9 сая төгрөгөөр тогтоов. Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 90.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 164.7 сая төгрөг болж, 73.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Төрийн сангийн харилцах	90.84	164.71	73.87	100%
Арилжааны банкин дахь харилцах	0.10	0.00	-0.10	0%
Дүн	90.94	164.71	73.77	100%

Үүнээс байгууллагын төрлөөр

Төсөвт байгууллага	36.15	112.91	76.76	68.6%
Төсөл/сан			0.00	0.0%
Төрийн сан	54.69	51.80	-2.89	31.4%
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	0.10		-0.10	0.0%
Дүн	90.9	164.7	73.8	100%

Эх сурвалж: Сэлэнгэ сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа БХС-ын 54.9 сая, СХС-ын 58.0 сая, ОНӨО 51.8 сая нийт 164.7 сая төгрөг буюу төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд байна.

Замд яваа мөнгөн хөрөнгө, хадгаламж дансанд мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлгүй байна.

3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт

Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт дансанд үлдэгдэлгүй байна

3.5.3 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 260.7 сая, эцсийн үлдэгдэл 245.6 сая төгрөг болж, 15.0 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №2 Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
----------	----------------	-----------------	------------------------	-----------------

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2.88	0.3	-2.58	0%
Зээлийн хүүгийн авлага	25.99	23.75	-2.24	10%
Татвар, НДШ-ын авлага /ТӨҮГ/	0.44	0.002	-0.438	0%
Байгууллагаас авах авлага	13.83	28.83	15	12%
Хувь хүнээс авах авлага	217.52	192.76	-24.76	78%
Дүн	260.66	245.64	-15.02	100%
Үүнээс байгууллагын төрлөөр				
Сум хөгжүүлэх сан	247.89	220.89	-26.99	89.9%
Хүн эмнэлэг	0.00	0.28	0.27	0.1 %
Цэцэрлэг	2.88	15.00	12.12	6.1%
Орон нутгийн ерөнхий орлого	9.45	9.45	0	3.8%
Ингэт дөл	0.44	0.00	-0.43	0.0%
Дүн	260.66	245.62	-15.04	100%

Эх сурвалж: Сэлэнгэ сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдлийн 59.7 сая төгрөгийн авлага тайланд онд үүссэн бол олон жилийн насжилттай 185.9 сая төгрөгийн дараах авлага байна. Үүнд:

- СХС-гаас олгож буй зээл үлдэгдэл 220.9 сая төгрөгийн 185.9 сая төгрөгийн зээл нь 2011-2019 онд олгосон зээл, үлдсэн 34.8 сая төгрөгийн зээл тодорхойгүй олон жил болсон БХС, Цэнгэл сангийн 2011-2013 оны насжилт ихтэй авлага байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Хүүхдийн тоглоом худалдах, худалдан авахдаа гэрээний 1.3 дахь заалтыг хэрэгжүүлээгүй бараа бүтээгдэхүүнээ хугацаандаа аваагүйгээс, төсвийн шууд захирагч төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлээгүй авлага үүсгэж, харилцагч байгууллагатай тооцоо нийлсэн акт үйлдээгүй байна. Тухайлбал: Сургуулийн өмнөх боловсрол 15.0 сая төгрөг.
- БХС, Цэнгэл сангийн 2011-2013 оны насжилт ихтэй 34.8 сая төгрөгийн тооцоо нийлсэн актагүй, эзэн холбогдогч нь тодорхойгүй, сумын ИТХ-аар төсөөт тусгаагдаагүй орхигдсон авлага байна.

3.5.4 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа дансны үлдэгдэлгүй байна

3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт

Урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын үлдэгдэлгүй байна.

3.5.6 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 409.7 сая, эцсийн үлдэгдэл 286.3 сая төгрөг болж, 123.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3 Бараа материалын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эдлэх хувь
Тусгай зориулалттай материал	0	3.93	3.93	1.37%
Эм боох материал	21.5	8.35	-13.15	2.92%
Бэлэн бүтээгдэхүүн	6.53	0.00	-6.53	0.00%
Бичиг хэргийн материал			0.00	0.00%
Аж ахуйн материал	48.61	52.38	3.77	18.30%

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Сэлбэг хэрэгсэл	0	0.00	0.00	0.00%
Түлш шатах тослох материал	2.44	2.76	0.32	0.96%
Барилгын засварын материал	0		0.00	0.00%
Хүнсний материал	24.9	25.45	0.55	8.89%
Бусад хангамжийн материал	290.93	179.99	-110.94	62.87%
Мал амьтад	14.78	13.44	-1.34	4.69%
Дүн	409.69	286.30	-123.39	99%
Үүнээс байгууллагын төрлөөр				
Засаг даргын тамгын газар	159.54	58.24	-101.30	20.34%
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	0.95	1.15	0.20	0.40%
Соёлын төв	15.70	16.07	0.37	5.61%
Сургууль	106.95	83.50	-23.45	29.17%
Хүн эмнэлэг	21.66	32.36	10.70	11.30%
Цэцэрлэг	84.45	94.97	10.52	33.17%
Эмийн эргэлтийн сан	13.91	0.00	-13.91	0.00%
Ингэт дөл	6.53	0.00	-6.53	0.00%
Дүн	409.68	286.30	-123.38	100%

Эх сурвалж: Сэлэнгэ сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэл 123.4 сая төгрөгөөр буурсан нь ЗДТГ-ын бараа материал дахь бусад хангамж дансанд бүртгэлтэй хашаа, чацарганын мод зэргийн Шинэ хөдөө төсөлд шилжүүлсэн, ЕБС 23.2 сая, СӨБ 17.4 сая, хүн эмнэлэг 1.1 сая төгрөгийн бараа материал акталсан, Эмийн эргэлтийн сан хувьд шилжсэнтэй холбоотой байна. Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 388.8 сая, шилжүүлэн авсан 14.3 сая, бусад эх үүсвэрээр 16.2 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, зарцуулсан 382.8 сая, шилжүүлсэн 101.9 сая, бүтцийн өөрчлөлтөөр 13.9 сая, дахин үнэлсэн болон акталсан 44.0 сая төгрөгийн хөрөнгийг данснаас хасаж, 286.3 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- ↓ Бараа материалын ангиллыг буруу хөрөнгийн шинж чанартай зүйлийг бүртгэсэн УСНББОУС-12 ын дагуу зөв ангилж бүртгээгүй байна. Тухайлбал: СӨБ 6.9, ЭМТ 12.4 сая төгрөг
- ↓ Жилийн эцсийн тооллогоорх бараа материалын үлдэгдэл санхүүгийн тайланд илэрхийлэгдсэн дүнг зөрүүтэй, тооллогын анхан шатны баримтын хөтлөлт дутуу. Тухайлбал: ЭМТ 32.4 сая төгрөг

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 3127.7 сая, эцсийн үлдэгдэл 4223.0 сая төгрөг болж, 1095.3 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №4 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Барилга байгууламж, орон сууц	2,365.81	3,201.17	835.36	76%
Хуримтлагдсан элэгдэл	-101.40	-190.37	-88.97	-5%
Авто-тээврийн хэрэгсэл	611.49	737.49	126.00	17%
Хуримтлагдсан элэгдэл	-368.00	-376.02	-8.03	-9%
Машин тоног төхөөрөмж/компьютер/	807.56	803.94	-3.62	19%
Хуримтлагдсан элэгдэл	-586.20	-443.59	142.61	-11%
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	181.31	178.09	-3.22	4%
Хуримтлагдсан элэгдэл	-97.64	-75.32	22.33	-2%
Зам, гүүрний байгууламж	0.00	0.00	0.00	0%

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Хуримтлагдсан элэгдэл	0.00	0	0.00	0%
Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай т.төхөөрөмж	0.00	0	0.00	0%
Хуримтлагдсан элэгдэл	0.00	0	0.00	0%
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйл	0.00	0	0.00	0%
Бусад үндсэн хөрөнгө	405.59	477.11	71.51	11%
Хуримтлагдсан элэгдэл	-232.86	-229.57	3.29	-5%
Дуусаагүй барилга, байгууламж		0	0.00	0%
Ном	33.91	15.51	-18.40	0%
Программ хангамж	1.74	4.44	2.70	0%
Хуримтлагдсан элэгдэл	-1.74	-1.74	0.00	0%
Бусад биет бус хөрөнгө	108.12	121.90	13.78	3%
Хуримтлагдсан элэгдэл			0.00	0%
Дүн	3,127.69	4,223.03	1,095.35	100%
Засаг даргын тамгын газар	706.08	990.10	284.02	23.4%
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	3.37	6.69	3.32	0.2%
Соёлын төв	175.43	163.26	-12.17	3.9%
Сургууль	1,484.93	1,446.54	-38.39	34.3%
Хүн эмнэлэг	424.76	446.44	21.67	10.6%
Цэцэрлэг	176.86	1,036.48	859.62	24.5%
Эмийн эргэлтийн сан	3.66	0.00	-3.66	0.0%
Ингэт дөл	152.59	133.52	-19.07	3.2%
Дүн	3,127.69	4,223.03	1,095.35	100%

Эх сурвалж: Сэлэнгэ сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 306.9 сая, балансаас баланст шилжүүлэн авсан 923.5 сая, дахин үнэлсэн болон бусад 86.1 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн, балансаас баланст шилжүүлсэн 3.7 сая, акталсан 229.2 сая, дахин үнэлсэн 60.7 сая төгрөгөөр хасагдсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

↓ ЭМТ нь Эрүүл мэндийн газраас шилжүүлсэн хөрөнгийг бүртгэл тайланд тусгаагүй нь НББ-ийн тухай хуулийн 14.4.2, 14.4.5 дахь заалт, санхүүгийн тайлангийн аудитын үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй 0.9 сая төгрөг

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 141.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 857.0 сая төгрөг болж, 715.1 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №5 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР				
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	5.95		-5.95	0.0%
Байгууллагад төлөх өглөг	18.62		-18.62	0.0%
Татварын өглөг /ТӨҮГ/	0.04	0.29	0.25	100.0%
Дансны өглөг	0.77		-0.77	0.0%
Дүн	25.38	0.29	-25.09	100.0%
Соёлын төв	0.48	0.00	-0.48	0.0%
Сургууль	1.60	0.00	-1.60	0.0%
Эмийн эргэлтийн сан	18.15	0.00	-18.15	0.0%
Ингэт дөл	5.16	0.29	-4.87	100.0%

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Дүн	25.38	0.29	-25.10	100%
------------	--------------	-------------	---------------	-------------

сурвалж: Сэлэнгэ сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэл "Ингэт дөл" ОНӨҮГ-ийн 0.29 сая төгрөгийн татварын өглөгийн үлдэгдэлтэй байна.

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 3863.6 сая, эцсийн үлдэгдэл 4919.4 сая төгрөг болж, 1055.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

ХҮСНЭГТ № 6. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУВЬ ОРОЛЦОО /САЯ ТӨГРӨГ/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+/ бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,586.83	1,595.64	8.80	32.44%
Өмч /хувийн/ /ГӨҮГ/	190.74	190.74	0.00	3.88%
Хуримтлагдсан үр дүн	-106.18	942.87	1,049.04	19.17%
Өмнөх үеийн үр дүн	-33.41	-98.60	-65.19	-2.00%
Тайлант үеийн үр дүн	-72.77	1,041.47	1,114.24	21.17%
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,192.19	2,190.15	-2.03	44.52%
Дүн	3,863.58	4,919.40	1,055.81	1.00
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан				
Засаг даргын тамгын газар	444.23	458.01	13.78	9.31%
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	7.26	7.26	0.00	0.15%
Хүн эмнэлэг	279.65	279.65	0.00	5.68%
Сургууль	666.08	666.08	0.00	13.54%
Цэцэрлэг	136	136	0.00	2.76%
Соёлын төв	48.63	48.63	0.00	0.99%
Эмийн эргэлтийн сан	4.98		-4.98	0.00%
Өмч /хувийн/ /ГӨҮГ/			0.00	0.00%
Ингэт дөл	190.74	190.74	0.00	3.88%
Хуримтлагдсан үр дүн			0.00	0.00%
Орон нутгийн ерөнхий орлого	64.14	61.25	-2.89	1.25%
Орон нутгийн хөгжлийн сан	2.1		-2.10	0.00%
Сум хөгжүүлэх сан	275.39	278.86	3.47	5.67%
Байгаль хамгаалах сан	6.55	54.94	48.39	1.12%
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	-3.2	0.34	3.54	0.01%
Эмийн эргэлтийн сан	-7.57		7.57	0.00%
Ингэт дөл	-36.27	-57.51	-21.24	-1.17%
Сургууль	-381.25	-441.48	-60.23	-8.97%
Засаг даргын тамгын газар	15.82	184.76	168.94	3.76%
Соёлын төв	-4.56	-15.87	-11.31	-0.32%
Цэцэрлэг	29.99	912.25	882.26	18.54%
Хүн эмнэлэг	-67.33	-34.67	32.66	-0.70%
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү			0.00	0.00%
Сургууль	1305.44	1305.44	0.00	26.54%
Засаг даргын тамгын газар	405.57	405.57	0.00	8.24%
Эмийн эргэлтийн сан	2.03		-2.03	0.00%
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	0.26	0.26	0.00	0.01%
Соёлын төв	146.59	146.59	0.00	2.98%
Цэцэрлэг	98.2	98.2	0.00	2.00%

Хүн эмнэлэг	234.1	234.1	0.00	4.76%
ДҮН	3,863.57	4,919.40	1,055.83	1.00

Эх сурвалж: Сэлэнгэ сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 5440.29 сая төгрөг болж 1852.15 сая төгрөгөөр өссөн нь СӨБ-ын байгууллагын УТХО-аар баригдсан 835.4 сая төгрөгийн барилга ашиглалтад орсон, ЗДТГ-т ОНХС, БХС зэргээс шилжин ирсэн 85.9 сая, хүн эмнэлэгт 2.3 сая, нийт 923.5 сая төгрөгийн үнэ төлбөргүй хөрөнгө шилжин ирснээс шалтгаалжээ. Үүнд:

- Тайлант хугацаанд аймгийн ИТХ-ын 2020 оны 57 дугаар тогтоолоор "Эмийн эргэлтийн сан"-г хасагдуулах шийдвэр гарсан нь ЗГ-ын оруулсан хувь 4.9 сая буюу хуримтлагдсан үр дүнг -7.6 сая, хөрөнгийн дахин үнэлгээ дүнг 2.0 сая төгрөгөөр бууруулан бүртгэсэн байна.

Эздийн өмчийн бусад хэсэг дансны үлдэгдэлгүй байна.

Хуримтлагдсан үр дүн 1041.5 сая төгрөг болж 1049.0 сая төгрөгөөр өссөн нь тус сумын СӨБ-ийн барилга ашиглалтад орсноос шалтгаалжээ.

Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга дансанд эмийн эргэлтийн санг хасагдуулснаас 7.6 сая төгрөгийн залруулга хийсэн байна.

3.5.10 Орлогын данс

Орлогын төлөвлөгөөг 413.9 сая төгрөгөөр баталж, 462.6 сая төгрөгийг бүрдүүлэн, 48.7 сая төгрөгөөр буюу 11.8 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.

Хүснэгт №7 Орлогын гүйцэтгэл

/сая төгрөг/

ЭЗА	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хэтрэлт, хэмнэлт	Хувь
1	НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	413.85	462.59	48.74	111.8%
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	346.55	398.18	51.63	114.9%
110	Орлогын албан татвар	57.98	138.25	80.27	238.4%
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	28.99	69.13	40.14	238.4%
110002	Үйл ажиллагааны орлого	4.00	14.92	10.92	372.9%
110003	Хөрөнгийн орлого	11.49	18.51	7.02	161.1%
110008	Шууд бус орлого	13.50	35.70	22.20	264.5%
113	Хөрөнгийн албан татвар	1.92	2.80	0.88	145.7%
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.00	0.07	0.07	
113002	Бууны албан татвар	1.92	2.73	0.81	142.1%
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	315.64	326.25	10.61	103.4%
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	244.00	254.20	10.20	104.2%
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	3.00	4.86	1.86	162.0%
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.00	0.36	0.36	
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4.00	5.54	1.54	138.6%
118010	Ашигт малтмалаас бусад байгалийн баялаг ашиглахад олгох эрхийн зөвшөөрлийн хураамж	237.00	243.43	6.43	102.7%
1181	Газрын төлбөр	0.00	5.97	5.97	
118101	Газрын төлбөр	0.00	5.97	5.97	
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	71.64	66.09	-5.55	92.3%
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	60.00	64.17	4.17	107.0%

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1.64	0.90	-0.75	54.6%
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	10.00	1.02	-8.98	10.2%
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	67.30	64.41	-2.89	95.7%
120	Нийтлэг татварын бус орлого	67.30	64.10	-2.89	95.7%
120002	Хүүгийн орлого	67.00	64.10	-2.90	95.7%
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	0.30	0.31	0.01	103.3%

Татварын орлого 51.6 сая буюу 14.9 хувиар давж, татварын бус орлого 2.9 сая буюу 4.3 хувиар тасарсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Тайлант хугацаанд төлөвлөгдөөгүй газрын 5.9 сая, ИҮХЭБАТ 1.8 сая, татварын бус болон иргэний газрын эрх борлуулсны 0.5 сая төгрөгийн орлого төвлөрсөн, төлөвлөгдсөн орлогын 9 нэр төрлийн орлого давсан нь ноосны урамшуулал, "Эрдэнэс таван толгой" ХК-ийн хувьцаанаас, хадгаламж нэмэгдсэн, бүртгэлгүй галт зэвсгийг гэрчилгээжүүлж татварт хамруулсан, тусгай зөвшөөрөл эзэмшдэг ААН, байгууллагын хугацааг сунгаснаас, гоожингийн төлбөрийг тухай бүр хамруулсан, хогны орлогыг цахилгааны төлбөртэй хамт авдаг болсон, хөдөөгийн айл өрхийг хогны татварт хамруулсан, Эзд-Хантай-Бүтээлийн нуруу ДЦГ-ын жимсний зөвшөөрлийн хураамж авсан болон ойн самрын ургац сайн байснаас ААН, байгууллагатай гэрээ хийн татвар ногдуулсан зэргээс хамаарч орлого давсан байна. Хэдийгээр орлого нийт дүнгээр давсан ч нэр төрлөөр авч үзвэл ангийн орлого 0.7 сая буюу 45.4 хувь, ус рашааны төлбөр 8.9 сая буюу 89.8 хувь, татварын бус хүү торгууль 2.9 сая буюу 4.3 хувиар тус тус тасарсан байна. Энэ нь 3 байгаль хамгаалагч ан амьтан барих эрхийн зөвшөөрлийн хуудас олгоогүй хариуцлагагүй хандсан, суманд төвлөрөх орлогыг Сэлэнгэ голын сав газрын захиргаа аймагт төвлөрүүлэх шийдвэр гаргасан, ковид-19 цар тахал гарсантай холбоотой иргэдийн хөдөлгөөн харьцангуй багассанаас цагдаагийн хүү, торгуулийн орлого тасарсан байна.

3.5.11 Зардлын данс

Зардлын данстай холбоотой 213.9 сая төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Аудитын илрүүлэлт:

- Иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудаас НӨАТ-ын баримтгүйгээр худалдан авалт хийсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийг зөрчсөн байна. Тухайлбал: ЭМТ 3.5, ЗДТГ 0.9 БХС 7.2 сая төгрөг.
- Сангийн сайдын 2014 оны 55 дугаар тушаалыг зөрчин зардлыг эдийн засгийн ангиллын дагуу зарцуулаагүй, Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалтыг зөрчин батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулаагүй байна. Тухайлбал: ИТХ 0.1, МСТ 0.5, СӨБ 1.1 сая төгрөг
- Цалингийн зардлаас өглөгийн дансаар дамжуулаагүй, шууд зардлаар бүртгэсэн нь НББ-ийн холбогдох стандарт, хууль тогтоомжийг мөрдөөгүй байна. Тухайлбал: Цэцэрлэг 104.7, ИТХ, ЭМТ 55.8, ЗДТГ 2.5 сая төгрөг
- Тендерт шалгараагүй аж ахуй нэгж байгууллагаас эм, эмийн хэрэгслийн худалдан авалт хийсэн байна. Тухайлбал: ЭМТ 11.7

↓ Сангийн сайдын 2013 оны 73 дугаар тушаалаар батлагдсан төсвийн захирагчийн төсөвт зохицуулалт хийх журмын 5.5 дахь заалт, сангийн сайдын 2015 оны 01 дүгээр 20-ны өдрийн 7-р тушаалыг бүрэн хэрэгжүүлээгүй байна. Тухайлбал: ЭМТ 2.0 сая төгрөг

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Сэлэнгэ сумын ИТХ-ын 2020 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 02 дугаар тогтоолд зааснаар сумын ЗДТГ тайлант онд 0.3 сая төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 0.31 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 104 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Төвлөрүүлэх орлого

Орлогын төрөл	/сая төгрөг/			
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
ЗДТГ	0.30	0.31	0.01	104
ДҮН	0.30	0.31	0.01	104
ЗДТГ-ын байранд үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн байгууллагуудын, халаалт, цэвэр бохир усны төлбөр, түрээс	0.30	0.31	0.01	104
ДҮН	0.30	0.31	0.01	104

Төсвийн төлөвлөлт

Тус сумын 2020 оны төсвийг ИТХ-ын 2019 оны VIII/04 дүгээр тогтоолоор орлогыг 3047.2 сая төгрөгөөр баталж ИТХ-ын 2020 оны 09 дүгээр сарын 24-ний 09/01 тоот тогтоолоор 3364.9 буюу 317.7 сая төгрөгөөр нэмж тодотгосон байна. Тодотголоор ашигт малтмалаас бусад баялаг ашигласны төлбөрийг 236.0, орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийг ашигласны төлбөр болон борлуулсны орлого, хүү торгуулийг 60.5, тусгай зориулалтын шилжүүлгийг 52.1 сая төгрөгөөр тус тус нэмж, санхүүгийн дэмжлэгийг 12.6, орон нутгийн хөгжлийн сангийн шилжүүлгийг 13.2, орон нутгийн байгууллагын санхүүжилтийг 1.6 сая төгрөгөөр тус тус бууруулж баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрт зориулан 3493.2 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 3184.1 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 184.1 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 125.0 сая төгрөгийг эргэж төлөгдөх зээлд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 2165.5 сая төгрөг, 1032.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 86.5 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 37.9 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 124.6 сая төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл

ажиллагааны орлогоос, урьд оны үлдэгдлээс 46.1 сая төгрөгийг санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 2038.1 сая төгрөг, 1038.1 сая төгрөг орон нутгийн төсвөөс, 76.8 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 34.1 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 136.5 сая төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос, урьд оны үлдэгдэл 36.1 сая нийт 3323.6 сая төгрөгийн санхүүжилт буюу 169.6 сая төгрөгийн санхүүжилт дутуу олгосон байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого 136.5 сая төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 11.9 сая төгрөгөөр давсан нь БХС-гийн орлого 123.1 хувиар давж тайлант жилд ойн самар их хэмжээгээр ургаж ААН, байгууллгатай гэрээ хийн ойн нөөц ашигласны төлбөр хураамж нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3246.9 сая төгрөг буюу 92.9 хувьтай байгаа нь өндөржүүлсэн бэлэн байдлын зэрэгт шилжин ажилласан, урсгал үйл ажиллагааны зардалд тэвчиж болох зардлыг санхүүжүүлээгүйгээс шалтгаалсан байна. Үүнд:

- ✚ ЕБС, цэцэрлэгүүдийн халаалтын зардлыг 0.5 сар дутуу халаасан,
- ✚ Урсгал үйл ажиллагааны зардалд тэвчиж болох зардлыг хойшлуулсан,
- ✚ Боловсролын байгууллагын хоол хүнс, үдийн цай, дотуур байрны зардал хэмнэгдсэн,

Урсгал санхүүжилтээс дутуу зарцуулсан 2.7 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Хөрөнгө оруулалтын 7 төсөл, арга хэмжээнд 86.5 сая төгрөгийн санхүүжилт батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 76.8 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Засаг даргын нөөц хөрөнгөнөөс 43.8 сая, дээд шатны төсвийн захирагчаас 18.3 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 276.2 сая, нийт 338.3 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшилд 0.9, хангамж бараа материалд 4.1, нормативд зардалд 13.7, Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэлд 13.7, Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжид 13.8, Бараа үйлчилгээний бусад зардалд 274.5, нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулалд 1.2, биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авахад 28.0 сая төгрөгийг тус тус зарцуулжээ.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 151 мэдээллээс 78 мэдээллийг хугацаанд нь, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй, 68 мэдээллийг хугацаа хоцроож, мэдээлээгүй 3, 216.8 сая төгрөгийн мэдээллийг байршуулаагүй байна. Тухайлбал: ОНХС-ын төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг 1 сард мэдээлээгүй, төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх тоон болон чанарын үзүүлэлт, биелэлт, хэтрэл хэмнэлтийн шалтгаан тайлбар, тухайн жилийн төсөвт орсон өөрчлөлт,

төсвийн төсөл, ОНХС-гийн хөрөнгөөр хэрэгжсэн 161.8 сая төгрөгийн 8 арга хэмжээ, СХС-гийн 55.0 сая төгрөгийн зээл, БХС-гийн 22.0 сая төгрөгийн захирамжийг мэдээлээгүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид сая төгрөгийн зөвлөмж хүргүүлсэн ба хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		/сая төгрөг/ Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Төлбөрийн акт							
Албан шаардлага							
Зөвлөмж	3	-	3	-	-	-	100
Нийт	3	-	3	-	-	-	100

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 1 орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж, 2 тусгай сан нийт 9 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 3 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 2 тусгай сан 4 байгууллага түүвэрт хамрагдсан, БХС, Баг ХС, Цэнгэл сангууд нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгагдсан байна. Тус сангууд нь тусгай сан болон байгууллагын алинд ч хамаардаггүйгээс төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгдсэн тайлангийн аудитад хамрагджээ.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд ЗДТГ, "Ингэт дөл" ОНӨҮГ "Зөрчилгүй", ЭМТ-д "Сөрөг" дүгнэлт өгсөн байна.

Аудитаар нийт 335.6 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 6.6 сая төгрөгийн буруу бичилтийн алдааг аудитын явцад залруулж, 238.8 сая төгрөгийн 1 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлж, 372.0 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 5 зөвлөмжийг хүргүүлжээ.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг нэгтгэхдээ харьяа байгууллагуудын аудит хийсэн санхүүгийн тайлангаас зөрүүтэй нэгтгэсэн байна. Үүнд:

➤ Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайланд 6.6 сая төгрөгийн элэгдлээ бүрэн нөхсөн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлогоор бус дахин үнэлгээ дансанд тусгасан.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь хугацаа хоцроосон 68, огт мэдээлээгүй 5 мэдээлэл, төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх тоон болон чанарын үзүүлэлт, биелэлт, хэтрэл хэмнэлтийн шалтгаан тайлбар, тухайн жилийн төсөвт орсон өөрчлөлт, төсвийн төсөл, ОНХС-гийн хөрөнгөөр хэрэгжсэн 8 арга хэмжээний 161.8 сая, СХС-гийн 55.0 сая төгрөг, БХС-гийн 22.0 сая төгрөгийн захирамжийг байршуулаагүй байна. Мөн харьяа байгууллагууд нэгдсэн системд мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих

мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын 3.1, 3.2, 4.1-д заасныг зөрчсөн, тохиолдсон байх, хэрэгжилт, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Албан шаардлага хүргүүлэх

Төвлөрүүлсэн захирагчид 337.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд өгсөн 4 зөвлөмжийг менежментийн захидалд дурдсан болно.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 281.6 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил 0.6 сая төгрөгийн 5 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 101.9 сая төгрөгийн 7 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлж, 178.9 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 23 зөвлөмжийг хүргүүлсэн байна.

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Төсвийн Ерөнхийлөн захирагч төсвийн жилийн дундуур хуулиар олгогдсон бүрэн эрхийнхээ хүрээнд тухайн жилийн төсөвтөө оруулсан өөрчлөлт, хийсэн зохицуулалтынхаа гүйцэтгэлийг нь анхны батлагдсан зорилт, хүрэх үр дүнтэй харьцуулж тайлагнадаг байх, Харин төсвийн Төвлөрүүлэн захирагч харьяа байгууллагуудынхаа худалдах, худалдан авах гэрээний хэрэгжилтийг цаг хугацаанд нь дүгнэх асуудлыг авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

4.1 Балансын данстай холбоотой асуудал.

4.1.1 Илрүүлэлт: Нэгдсэн санхүүгийн тайланд тусгагдсан авлагын үлдэгдлийн 34.8 сая төгрөгийн тооцоо нийлсэн актгүй, эзэн холбогдогч нь тодорхой бус буюу БХС, Цэнгэл сангийн 2011-2013 оны насжилттай авлагыг сумын ИТХ-ын тогтоолд тусгаж батлаагүй орхигдуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.4.2 дахь заалтыг хэрэгжүүлэн өр, авлага үүсгэхгүй байх шаардлагыг биелүүлээгүй байна.

4.1.2 Эрсдэл: өр, авлагын насжилт нэмэгдэж, эзэнгүй болох.

4.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн өмнөх оны өр, авлагыг барагдуулах, сангаас олгосон зээлийн хугацаа хэтэрсэн зээлдэгчийн асуудлыг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэн, авлагыг бүрэн барагдуулж, төсвийг хохиролгүй болгож, зээлийн гэрээний заалтыг нарийвчлан сангийн журамтай уялдуулан шинэчлэх.

4.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрч хэрэгжүүлж ажиллах, албан тоот ирүүлсэн.

4.2 Орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

4.2.1 Илрүүлэлт: Тайлант хугацаанд төлөвлөгдөөгүй газрын 5.9 сая, ИҮХЭБАТ 1.8 сая, татварын бус болон иргэний газрын эрх борлуулсны 0.5 сая төгрөгийн орлого төвлөрсөн, төлөвлөгдсөн орлогын 9 нэр төрлийн орлого давсан нь ноосны урамшуулал, "Эрдэнэс таван толгой" ХК-ийн хувьцаанаас, хадгаламж нэмэгдсэн, бүртгэлгүй галт зэвсгийг гэрчилгээжүүлж татварт хамруулсан, тусгай зөвшөөрөл эзэмшдэг ААН, байгууллагын хугацааг сунгаснаас, гоожингийн төлбөрийг тухай бүр хамруулсан, хогны орлогыг цахилгааны төлбөртэй хамт авдаг болсон, хөдөөгийн айл өрхийг хогны татварт хамруулсан, Зэд-Хантай-Бүтээлийн нуруу ДЦГ-ын жимсний зөвшөөрлийн хураамж авсан болон ойн самрын ургац сайн байснаас ААН, байгууллагатай гэрээ хийн татвар ногдуулсан зэргээс хамаарч орлого давсан байна.

Хэдийгээр орлого нийт дүнгээр давсан ч нэр төрлөөр авч үзвэл ангийн орлого 0.7 сая буюу 45.4 хувь, ус рашааны төлбөр 8.9 сая буюу 89.8 хувь, татварын бус хүү торгууль 2.9 сая буюу 4.3 хувиар тус тус тасарсан байна. Энэ нь 3 байгаль хамгаалагч ан амьтан барих эрхийн зөвшөөрлийн хуудас олгоогүй хариуцлагагүй хандсан, суманд төвлөрөх орлогыг аймагт төвлөрүүлэхээр болсон, ковид-19 цар тахал гарсантай холбоотой иргэдийн хөдөлгөөн харьцангуй багассанаас цагдаагийн хүү, торгуулийн орлого тасарсан байна.

4.2.2 Эрсдэл: Бодиттой төлөвлөөгүйгээс орлого давах тасарснаас гүйцэтгэлд их хэмжээний өөрчлөлт орох, оновчтой бус зарцуулалт хийгдэх

4.2.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсөв боловсруулахдаа цаг үе, орчин нөхцөл буюу тооцоо судалгаанд үндэслэн төлөвлөж батлуулах.

4.2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

4.3 Хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

4.3.1 Илрүүлэлт: Иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудаас НӨАТ-ын баримтгүйгээр худалдан авалт хийсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хууль, Сангийн сайдын 2017 оны 347 тушаалыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна. Энэ нь эрх ба үүрэг, хэмжилт, үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

4.3.2 Эрсдэл: Орлогыг нуун дарагдуулах, тайлагнахгүй байх

4.3.3 Өгсөн зөвлөмж: НӨАТ тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.3, 17.3.2, 17.6 заалтуудыг мөрдөж, анхан шатны баримтыг И баримтаар бүрэн баталгаажуулж хэвших.

4.3.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

4.4 Дотоод хяналттай холбоотой асуудал.

4.4.1 Илрүүлэлт: Аудитаар нийт 281.4 сая төгрөгийн 35 алдаа, зөрчил илэрсэн нь үнэлгээ, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

4.4.2 Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгийг зүй зохисгүй, үр ашиггүй зарцуулагдах.

4.4.3 Өгсөн зөвлөмж: Санхүүгийн дотоод хяналтыг сайжруулах, төсвийн сахилга баттай ажиллах.

4.4.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрч хэрэгжүүлэн ажиллах, албан тоот ирүүлсэн.

4.5 Хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

4.5.1 Илрүүлэлт: Сумын 2020 оны төсвийг батлахдаа “төсвийн эрх захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үд дүн”-г батлаагүй нь Төсвийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.6.4-д “Төсөв батлах эрх бүхий байгууллага нь төсвийг шатлал бүрээр, түүнд харьяалагдах төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үр дүн, хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, тусгай сан, орлого, санхүүжүүлэх эх үүсвэр бүрээр нь батлах”, Сангийн сайдын 2012 оны 244 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Орон нутгийн төсвийн төсөл боловсруулах журам”-ын 7 дугаар зүйлийн 7.1.3-т “хөтөлбөрийн зорилго, зорилт, хүрэх үр дүнгийн үзүүлэлтийг тодорхойлсон байх”, 7.5.6-д “аймаг, нийслэлийн Засаг дарга хөтөлбөр, хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтийг төсвийн захирагч бүрээр гаргаж төсвийн төслийн хавсралт байдлаар

боловсруулж, дараах зүйлийг тусгана” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна. Энэ нь тохиолдсон байх, үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

4.5.2 Эрсдэл: Хууль, журам зөрчигдөх, зарцуулалт оновчтой бус байх

4.5.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 22.6.4, Сангийн сайдын 7.1.3, 7.5.6-д заасны дагуу “төсвийн эрх захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үд дүн”-г тодорхойлж батлуулан, хэрэгжилтийг тооцдог байх.

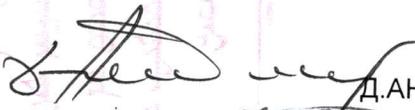
4.5.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Үндэсний аудитын газарт 2021 оны 9 дүгээр сарын 15-ны дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТЫН ТАЙЛАН ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Д.АНХБАЯР

Ж.ЭНХЦООДОЛ

ТАЙЛАН БЭЛТГЭСЭН:

АУДИТОР

А.СУВДАА

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2021.03.25	Аудитын нэр:	Сэлэнгэ сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит	Аудитын код: БУА-2021/8/СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын Засаг дарга		Сая төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь хугацаа хоцроосон 68, огт мэдээлээгүй 3 мэдээлэл, хэтрэл хэмнэлтийн шалтгаан тайлбар, тухайн жилийн төсөвт орсон өөрчлөлт, төсвийн төсөл, ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжсэн 8 арга хэмжээний 161.8 сая, СХС-ийн 55.0 сая төгрөг, БХС-ийн 22.0 сая төгрөгийн захирамжийг байршуулаагүй байна. Мөн харьяа байгууллагууд нэгдсэн системд мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.	238.8	Алдаа дутагдлыг давтан гаргахгүй, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлээ.	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Ууганбаяр, Т.Лхагвасүрэн
2	Нэгдсэн санхүүгийн тайланд тусгагдсан авлагын үлдэгдлийн 34.8 сая төгрөгийн тооцоо нийлсэн актгүй, эзэн холбогдогч нь тодорхой бус буюу БХС, Цэнгэл сангийн 2011-2013 оны насжилттай авлагыг сумын ИТХ-ын тогтоолд тусгаж батлаагүй орхигдуулсан	34.8	Эзэн холбогдогчдыг тогтоож, тооцоо нийлж баталгаажуулах албан шаардлага хүргүүлэх	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Ууганбаяр, Т.Лхагвасүрэн
3	Орлогын төлөвлөгөөг 413.9 сая төгрөгөөр баталж, 462.6 сая төгрөгийг бүрдүүлэн, 48.7 сая төгрөгөөр буюу 11.8 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.	48.7	Төсвийн орлогыг бодитой төлөвлөх, орлогын төлөвлөгөөг биелүүлэхэд дайчлан ажиллах зөвлөмж өглөө.	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Ууганбаяр, Т.Лхагвасүрэн
4	Иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудаас НӨАТ-ын баримтгүйгээр худалдан авалт хийсэн.	7.1	НӨАТ хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.3, 17.3.2, 17.6 заалтуудыг мөрдөж, анхан шатны баримтыг И баримтаар бүрэн баталгаажуулж хэвших зөвлөмж өглөө.	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Ууганбаяр, Т.Лхагвасүрэн
5	Аудитаар нийт 281.4 сая төгрөгийн 35 алдаа, зөрчил илэрсэн нь үнэлгээ, үнэн зөв	281.4	Санхүүгийн дотоод хяналтыг сайжруулах,	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Ууганбаяр, Т.Лхагвасүрэн

Сэлэнгэ сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

	байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна		төсвийн сахилга баттай ажиллах зөвлөмж өглөө.		
6	Сумын 2020 оны төсвийг батлахдаа "төсвийн эрх захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үд дүн"-г батлаагүй нь Төсвийн тухай хуулийн 22.6.4, Сангийн сайдын 7.1.3, 7.5.6-д заасныг зөрчсөн байна.	0	Төсвийн тухай хуулийн 22.6.4, Сангийн сайдын 7.1.3, 7.5.6-д заасны дагуу "төсвийн эрх захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үд дүн"-г тодорхойлж батлуулан, хэрэгжилтийг тооцдог байх зөвлөмж өглөө.	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Ууганбаяр, Т.Лхагвасүрэн
	Дүн	610.8			